

Reuerendi Patris P. Hieremiæ Drexelii e Societate Iesu Opera omnia

Duobus nunc Voluminibus comprehensa, & libellis ante hac non editis
aucta ; Illvstrata, Indicibvs Moralibus, Locorum S. Scripturæ, Capitalium
Mysteriorum fidei, Rerum, & Concionum quouis anni tempore habendarum
; Congestis Et Compositis Methodo prorsus, alijs Auctoribus inusitata ; Sed
Theologis ...

Drexel, Jeremias

Antverpiæ, 1643

Cap. I. Conformationem humanæ voluntatis cum divinâ quæ maximè
impediant.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-77028](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-77028)

LIBER QVARTVS
DE HVMANÆ
VOLVNTATIS
AD DIVINAM CONFORMATÆ
IMPEDIMENTIS.
CAPVT PRIMVM.

Conformationem humanæ voluntatis cum divi-
na, quæ maximè impediunt.

I cui domus aut urbis cla-
ves committantur, pote-
tas etiam unâ committi-
tur domus aut urbis ingre-
diendi ad lubitum. Claves
ad cordis penetralia quan-
doque diu ambe Christus
Dominus, dum eas impe-
tret, liberumque ad cor ac-
cessum obtineat. Ad eodè pa-

rum alicæ humanitatis exhibemus hospiti omnium li-
beralissimo. Rem scitu dignissimam narrat Ludovicus
Blosius, de beatâ Gertrude virgine. Huic aspectabilem
se præbens Christus: Hac quidem manu, aiebat, sanita-
tem fero, hac morbum: elige filia, utrum placeat? Quid
hic faciat Gertrudis? Sanitatem eligat: impudentiæ vi-
debitur: Morbum sanitati præferat? nimis modestiæ
adscribetur. Certè humani moris est, cum amicus eju-
cemodi optionem facit amico, ut iste vilius eligat, ad
testandam modestiam; ita morbum debuisset elegisse
Gertrudis, ad effugiendos alterius Orbis cruciatus. Non
elegisset inscitè, imitata Catharinam Senensem, quæ
longè prætulit spineum serum auræ coronæ. Pruden-
tius tamen Gertrudis & melius elegit neutrum, sed pli-
catis in crucem manibus ad præcordia, & in genua pro-
cumbens: O mi Domine, inquit, id ego votis omnibus
à te contendo, ut non meam, sed tuam attendas volun-
tatem: ideo ego ad utrumque parata, neutrum eligo:
tuum est, mi Domine, dignoscere, utrum hoc an illud
mibi relinquas. Cui Christus: Quicumque cupit à me sc-
pius adiri, inquit, suæ voluntatis clavem mihi offerat,
nec eam à me unquam repetat. His Gertrudis edocta,
precatinunculam fecit conceptissimis his verbis: Non mea,
sed tua voluntas fiat, mi amantissime Jesu. Et hoc ipsum
trecentis sexagies quinquies insitit ex more repetere:
Non mea, sed tua voluntas fiat, mi amantissime Jesu.
Quæ quidem orationcula mille orationibus aliis vide-
tur anteferenda. Optime fecerit qui hanc diu noctūque
assidue ingeminavit, & tunc quidem ardentius, cum res
adversæ vehementius infestarent. Nemo sit tam occu-
patus negotiis, aut oneratus ærumnis, quin decies, quin
vicies aut tricies, quin centies conceptissima hæc verba
vel singulis horis pronunciet: Non mea, sed tua voluntas
fiat, mi amantissime Jesu.

Verum, non leve cuius negotium videretur, hoc vel-
le à seipso semper impetare. Obluctatur quandoque
arbitrium, & abnuat impelli ad tam vilia tamque aspera
perpelli. Ideo necesse est, ut qui suam divinæ voluntati
quam conjunctissimam cupit, ad illa præcipue paratum
se promptumque offerat, à quibus natura depravatio-
nis magis abhorret. Idcirco contrumax voluntas ad id po-
tissimum adigenda, quod plurimum averfatur.

Tom. I.

^A ^{§. I.} ET primò quidem, Ad omnem penuriam sese offerat, t. Ad om-
divinæ voluntati devotus homo, dicatque: Mi Do- nem penu-
mine, tam ad egestatem quam ad divitias expeditum me-
tibi offero (durum hoc, sed salubre) neque illam etiam
animi paupertatem detrecto ferre, quæ me solatiis pri-
vet, & destituat omni suaviore sensu. Si ita tibi placet,
mi Deus, fiat cot meum instar aridissimæ terræ. Tu mi-
hi, Domine, propinasti vinum non Apianum, non Faler-
num, non Aromaticen, sed asperum, Absynthiten, &
Myrrhatum; in tuam igitur gratiam ex hoc ipso amario-
re calice respondebo. Scio, Domine, cellam tuam abun-
dare Cretico & condito generosissimo, sed tu ad expe-
riendos servos tuos, vappam illis & acescens vinum pro-
pinare soles: perhauriam ergo, ô bone Jesu, quidquid
tu mihi calicis amarioris ingesseris.

Exhibuerat se Deus uni suorum amicorum familia-
rius, & variis animum illius consolationibus permulse-
rat. Visus est sibi homo in rupe Taborejâ ad Christi ra-
diantem vultum semper consistere. Et quid hoc, aiebat
ipse secum, an non in loco mœoris & luctus degimus,
nunquid hoc tempus has sibi suavitates poscit? Itaque
deprecatus est tantam animi dulcedinem. Annuit Deus,
& quinquennium plurimis cum ærumnis & angustis
exercuit, submisit demum Angelum, qui hominis luctū
solatio levaret: At ille sibi similis & cœpti perseverans:
Non aliud ullum solatium, inquit, expeto nisi unicum
istud, ut sciam placere Deo, me esse in agitudine; ma-
ximum mihi est omnium dolorum fomentum, voluntas
divina: modò placeam Deo, non refert quàm sanus aut
æger sim, modò Deo placeam.

Josephi, Beatissimæ Virginis sponsi sublimissimam
hac in te virtutem meritò sic extollit Chryllostomus: Quæ Chryllost.
cum audisset Joseph (solum patrium exilio mutatum) nequa-
quam passus est scandalum, neque dixit: Incerta ista res est ac-
propterea ambigua: tu paulò antè dicebas, quia salvabit populum
suum, & nunc seipsum quidem non potest de periculo liberare:
sed fuga nobis necessaria, & peregrinatio ac transmigratione lon-
ginq̃ua: contraria omnino sunt facta promissa. Sed horum nihil
propterea opponit. Vir enim erat fidelis, neque curiosè reversionis
tempus inquirat, quod utique ab Angelo non signatè fuerat ex-
pressum. Verum ille nec per ista quidem factus est segnior, sed
obedivit libenter, & credidit, omnes prorsus tribulationes cum
gaudio sustinendo. Paratissimus erat Josephus ad fugam
adornandam, ad patriam deserendam, ad omnem pen-
uriam tolerandam. Miseriarum omnium levamentum
est voluntas divina. Facta sibi oblatione ad paupertate-
tem, ulterius eundum.

§. II.

PRIMA igitur succedat altera sui oblatio, Ad Contem-
ptum & Ignominiam. Ita Paulus præcipiens: In omni-
bus, inquit, exhibeamus nosmetipsos sicut Dei ministros &c. & ignomi-
per gloriam & ignobilitatem, per infamiam & bonam famam, 2. Cor. 6. 6.
ut seductores & veraces. Dicat divinæ voluntati deditus: v. 4. & 8.
Domine, ego me tibi offero, ad ignominiam & con-
temptum quemcumque, eum maximè cujus ego causâ
non sum. Propter te negligi, contemni, abjici, etiam cal-
cari neutiquam recuso. Durus, & crassus hic bolus est,
sed tamen glutendus est, siquidem è pharmacopolio
Christi est. Christus ipse non solum ad omne genus in-
juriarum sese obtulit, sed illas etiam pertulit, tanquam
hominum abjectissimus, Factus pro nobis maledictum quia
scriptum est: Maledictus omnis qui pender in ligno. Galat. 3. vers. 13.

Quanti è Sanctorum numero, bipedum nequissimi
olim censebantur, neque illi hoc ignorarunt, sed tolera-
runt, et si senferunt. Aliud est improbum haberi, aliud es-
se. Et hoc quidem omnes in cunis didicimus sine magi-
stro, illud autem pauci norunt, & si solum exactius, qui
omnem contemptum perinde ut magnos honores è
manu Dei, à divinâ voluntate acceptant.

Zz 2

Videte

B.V. Maria
quamcum-
que de se
opinione
Deo com-
misit.

Videte mihi matrem Domini, Beatissimam Virginem Mariam, divinæ voluntati toto pectore affixam, cum Iosephus sponsus ob vicinum partum trepidans circumspiceret abitum: an non Virgo siluit, nonne divinis nutibus quamcumque de se opinionem commisit? Hoc tam grandi exemplo permoti plurimi sanctorum, qui tamen gravissimorum scelerum infularentur, tacerunt tamen, ignominiam tulerunt, seque totos cum omni infamia permiserunt Deo.

Anno 750.
Vide Bava-
riam San-
ctam P.
Matt. Ra-
deri part. 1.
Part. 1. An-
nal. Boicorū
P. Andreæ
Brunner.
pag. 602.

Sanctus Emmeramus Ratisponensis Præsul, non tantum de turpissimo facinore falsò delatus, sed & immanissimè excruciatu est. Nam iussu Lanberti, qui Theodoni principis filius, ad scalas gestatorias alligatus est Emmeramus. Ad tormenta sic parato digiti manuum pedumque articulati præcis, aures, nares, brachia, pedesque truncati, lingua demum evulsa, quam non multò post secuta est anima. Ah! potuit hic Antistes integerrimus, totque alii innocentissimi hominum extremam subire ignominiam æquo animo, quid est quod nos mille delictorum rei, levem despicatam & injuriosam minimam tam intoleranter & indignè feramus? Si Dei voluntas, à quâ hæc omnia emanant, cordi nobis sit, non turbabimur facile quantumcumque gravi contemptu; in dñi ipsius quisque maximus contemptor erit.

Ionn. c. 20.
vers. 17.

Christus rediit Magdalene reverentissimos pedum amplexus paranti: *Noli me tangere*, inquit, *nondum enim ascendi ad Patrem meum*. Perinde si diceret: Sæpius me videbis, Magdalene, nec copia negabitur & tangendi & osculandi, quod certè permissum plurimis ab Hierosolymâ matronis simul id ausis. Equidem potuisset Christus jam tormentis omnibus, jam morte perfunctus, sui tactum jure merito vetare, quia tamen nondum conscenderat cælum, immortalitatis domum, non solum à charissimis discipulis, sed etiam à feminis se tangi permisit. At nos, homunciones vilissimi, qui non tantum in Beatorum domicilia nunquam ascendimus, sed necdum in sepulchra unquam descendimus, mortales etiamnum & miseris omnibus obnoxii, nihilominus toties vociferamur: *Noli me tangere*, *Noli me tangere* &c. Quid? tu mihi inultes improbe; ego à te tam contemptum appeller? tu meam auctoritatem sic violare, sic convellere? &c. Mille talia cum stomacho frequenter effutimus. O Christiani, quanta nos tener divinæ voluntatis ignorantia, quæ nos usque adeo reddit delicatos, ut nec verbulo quidem minus honorifico tangi sustineamus. Qui divinæ voluntatis mysterium novit, ipse se ad quovis contemptum offert, & *Mi Domine*, inquit, dignissimus sum ab omnibus contemni, & abjici: ubi ergo id me fieri videro, quod pridem meritis sum, non indignabor? Scio, Domine, nemo me unquam despiciatui habebit, quin prius id faciendi à te potestatem acceperit. Nihil ergo conquerar, & vilior sum quam factus sum, & ero humilis in oculis meis.

1. Reg. c. 6.
vers. 22.

§. III.

3. Ad mor-
bū quem-
cumque.

A Nimo ad Inopiam & Contemptum jam parato, sequitur tertia sui oblatio, *Ad morbum quemcumque*. Lampades sunt ex argento aut aliis metallis tam artificiosè pendulæ, eâ compage articulorum & vertebra- rum instructæ, ut quocumque & quomodocumque ferantur, nunquam tamen invertantur; servant illæ suum lumen, semperque cælum respiciunt. Huic tali lampadi non abimilis est, quisquis divinæ voluntati verè devotus est: quantumcumque enim acerbè tractetur & improbè, Deum tamen respicit divinamque voluntatem, nunquam non erectus ad suum conditorem, cui se frequentius sic offert: Domine, si me vis effæto & debili esse corpore; aut si vis me vivum esse cadaver viribus exhaustum, morbis intabescens, doloribus oppressum, anis pluribus lectulo affixum, ecce me promptum paratum, si tibi sic placeat, iniquissima etiam valetudo gra-

A rior mihi erit, quam quantumcumque diuturna sanitas mihi perinde erit ad tuum nutum, & valere, & in morbo esse, ac pro eo gratias agere. Observatu dignissimum est quod magnus ille virtutis magister Joannes Avila docuit his omnino verbis: *Plus valet, aiebat, tempore tribulationis unum Deo gratias, quam sex millia in prosperitate*. Nam Deo gratias agere, cum bene est, plerique omnes norunt, inter adverba paucissimi.

Refert Ludovicus Blosius eximiam sanctitatis virginem interrogatam; quibus exercitationibus pervenisset ad eam vitæ perfectionem, respondisse: Nunquam ita doloribus oppressa fui, quin Dei amore graviore perferre expectarem, indignam me donis tam singularibus arbitrata. Hac non inferior alia, integerrima indeo virgo, ipsos inferorum cruciatu sentire sibi videbatur; sed neque sperare poterat tam cito desituros. Quare ad Deum toto sese animo convertens: *Mi amantissime Deus*, aiebat, *memor esto te Dominum ac Creatorem esse meum*. En ego me in æquissimum iudicium tuum offero, & gratissima voluntati tuæ integrè resigno parata hunc infernalem cruciatum sustinere, quamdiu tibi placebit: ut me sicut vis in tempore atque æternitate. Ita se voluntati superempe impendens, mirabiles fecit in amicitia divinâ progressus.

Ergo etiam huc voluntas impellenda, ut circa valetudinem commodam & incommodam discat esse indifferens, & ad utrumque parata. Sed progrediendum ulterius.

§. I V.

Q VARTO, *Ad mortem* etiam quamcumque illam ultio tum, nec diuturnam vitam aliter expectat, quam quemadmodum Deo placuerit. Dicat ergo voluntatis divinæ amator: Nec diu vivere, nec cito mori cupio, sed ubi bonè JESU, aut illud aut illud obsequi. Sed neque prescribo, quo mortis genere cupiam obire; quocumque me volueris ad te vocare, eò sequi paratus sum. Solum, mi Deus, mortem repentinam deprecari cuperem, sed neque hic refractarius esse volo tuæ voluntati, si subita morte defungi me velis, sic fiat, ut vis, per tuam gratiam in tuâ semper gratiâ vivere conabor. Scio: *Iustus si mori se præoccupatus fuerit, in refrigerio erit*. Itaque nec immaturam mortem avertor, nec maturam postulo; sed nec miseram aut quam oculi reformident, adeo perhorresco. Credibile est multos placidissimè in mortem sopiti, & ad inferos rapti plurimos horribili acerbâque morte decedere, & cælo recipi. Arcanum est hoc iudicium quam ut oculis patere possit. Ideo & mite moriendi genus, & immitte promptus excipiam, prout Domino visum fuerit. Nam, si vivimus, si morimur, Domini sumus. Nemo enim nostrum sibi vivit, & nemo sibi moritur.

Turonensis præsul Martinus jam animam acturus: Domine, inquit, si adhuc populo tuo sum necessarius, non recuso laborem, fiat voluntas tua. Hinc Ecclesia viri virtutem laudans: O virum ineffabilem, inquit, nec labore victum, nec morte vincendum, qui nec mori timuit, nec vivere recusavit! Sic decet: in utrumque monendi sumus ac firmandi; & ne nimis amemus vitam, & ne nimis oderimus.

Q. Curtius: Fortium virorum est, inquit, magis mortem contemnere, quam odisse vitam. Sæpe cæcis laboris ad vilitatem sui compelluntur ignavi: at virtus nihil inexpertum omittit. Vitium omnium mors est, ad quam non pigre ire, satis est.

Utrumque hoc, & VIVERE & MORI, ex præscripto divinæ voluntatis amplectendum. Vivere nos vult Deus; vivamus, seu beatè, seu miserè, modò ad beatitudinem tendamus. Vult nos mori; moriamur animo pigre eamus ad mortem, ut quæ nos evocet ad immortalem vitam.

Sed heu quam multi moriuntur non sine querelâ quis

quis non recusans, quis non gemens exit: Atqui hoc non est divina voluntati ex toto se permittere, non esse contentum concessio tempore. Nos oportet in promptu habere quæ in incertum diem data sunt, & appellatos sine querela reddere. Pessimi est debitoris creditori facere convitium. Semper pauci dies erunt, si illos numeraveris. Cogita non esse summum bonum in tempore: quantumcumque est boni consule. Vt prorogetur tibi dies mortis, nihil proficit ad felicitatem: quoniam morâ non fit beator vita, sed longior. Quâto satius est, non aliorum annos computare, sed suos benigne estimare, & in lucro ponere. Oportet te non de eo quod detractum est queri, sed de eo gratias agere quod donatum est. Quia ergo divinæ voluntati placet jam me mori, jam moriar, jam & lubens moriar.

§. V.

Quintò demum, Ad omnia omnino, quæcumque vel in tempore, vel in æternitate possunt evenire, id quæ sine omni exceptione paratissimum se Deo contulit, divinæ voluntati devotus homo. Aquilæ pullus si probæ sit indolis, fixissimis oculis obtineat solem: voluntas humana, si bona sit, divinam sic ardet, ut ultro se offerat ad omnia, nec excipiat quidquam. Quis hac in re generosior Paulo, qui divinam voluntatem sectabatur per stridos gladios, per micantes hastas, per volantia saxa, per Oceani fluctus, per varios turbines, per suavissimas tempestates, per avia deviaque, ad exequendam divinam voluntatem nihil huic viro viam obstruere poterat, non catcerum horror, non virgarum teatitatum supplicium, non lapidum nimbus, non naufragiorum metus, non periculorum multitudo, non quotidiana moriendi necessitas: Paulus divino spiritui ardens, in ignes jussus, ibit. Siquidem: Optabam ego ipse, inquit, anathema esse à Christo pro fratribus meis. Quid ais Paulus, inquit Chrysostomus, nonne jam dixisti: Quis nos separabit à charitate Christi? Imò Chrysostome, quia Paulus unice amabat Christum, avelli cupiebat à Christo, & à suavissimo Christi consortio, eâ tamen lege, ut plures amarent Christum. Itaque optabat Paulus velut imperio cæci amoris, separari non quidem à charitate Christi, sed à beatitate & gloriâ cum Christo. En quàm immotos oculos hæc Aquila in divinæ voluntatis sole fixerat. Tanti est autem hæc tam fortis ad divinam voluntatem Conformatio, ut præ illâ parum sit vel mille Mundos ridere. Plerisque sanctorum martyrum non adeo difficile fuit suum sanguinem, ut rem vilissimam tyrannis propinare: inter tormenta solariis divinis affluerebant, hinc supplicia ipsamque mortem de facili spernebant. Craticulæ candenti, velut festus dator scanno, incumbit Laurentius; funestam crucem, velut thalamum regium salutat Andreas; lapidum imbrem, velut rosis guttulas admittit Stephanus. At verò qui sub onere tot ærumnarum quotidie facit, & lentissimè mori se sentit, nihilominus tamen in jus divinæ voluntatis concedit, & ad omnia se paratissimum offert, hic fanè rem magnam præstat: Si tamen, ut dixi, ad omnia æquè secundum Dei arbitrium promptus sit. Et ita fieri oportet. Nam omnia & corporis, & animi, & quæ vocamus fortunæ bona à Deo accipimus, quid in his reddendis excipere possumus? In scholis quidem tritissimum illud: Nulla regula sine exceptione: hic penitus explodendum. Divinæ voluntati regula sine omni exceptione est. Quisquis secundum hanc cupit vivere, discat & se, & sua omnino omnia divinæ voluntati subicere. Hujus rei illusterrimum nobis exemplum proponens Bernardus: Audi denique hominem, inquit, quem secundum cor suum invenerat Deus. Paratum, inquit, cor meum, Deus, paratum cor meum. Paratum ad adversa, paratum ad prospera, paratum ad humilia, paratum ad sublimia; paratum ad universa quæ præceperis. Vis pastorem ovium facere? Vis constituere regem populum? Paratum cor meum, Deus, paratum cor meum.

Tom. I.

A Si autem dixerit mihi, non places, præsto sum, faciat quod bonum est coram se. Digna religiosissimo principe demissio animi, & propriæ voluntatis abdicatio. Quid est enim? Non places. Si dixerit Deus: Nolo te regem esse, nolo te vivere: Præsto sum, inquit David. Si jussit Deus: Volo te iterum exulem, iterum esse fugitivum, & loco mali forceri pessimum habere filium, qui patris diadema & jugulum petat. Et tamen, Præsto sum, ait David. Quod si Deus imperet: Volo te rursum subire speluncas, & ferarum latibula; iterum vivere mendicatum, & quotidie mortis adire discrimina. Nihilominus, Præsto sum, ait David. At si dicat Deus: Volo te solatii loco, in calamitate tuâ proscindi convitiis, etiam à tuis subditis lapidibus insuper appeti, & diris omnibus devoveri. Nec istud quidem respuo, ait David, Dominus faciat quod bonum est coram se. O sanctissimi principis heroicam virtutem quæ vel solâ fieri potuit acceptatissimus Deo, præsertim cum hæc lacrymans diceret, & veste lugubri indutus. Tanti faciebat, placere Deo, vir secundum cor Dei, ut eam gratiam libertate & liberis, & omnibus divitiis, vel ipso regno, vitâ etiam ipsâ libentissimè redempturus esset. Modò David divinæ voluntati possit obsecundare, ad illa omnia paratissimus dicebat: Paratum cor meum, Deus, paratum cor meum.

CAPVT II.

In quod exitum pertrahat voluntas propria, si non patitur se frangi.

Mellissimus doctor Bernardus: Propria voluntas, inquit, quantum in ipsâ est. Deum perimit: omnino enim vult Deum peccata sua aut vindicare non posse, aut nolle, aut ea nescire. Vult enim cum non esse Deum, quæ vult eum aut impotentem aut injustum. Deinde ad questionem quæ infantiam sapiat, aut stultitiam, respondet. Cui rei explicandæ subseruiat hic apologus.

§. I.

Qvondam fex hominum, & furum, lavernionum, effraكتورum ampla societas libellos supplices porrexerunt iudicibus, rogantque patibula & furcas auferrent, rem fœdam ante urbes, parcendum oculis & natibus viatorum transeuntium. His à iudicibus responsum est: Si quidem antiquatum cupiant morem patibulandi, prius ipsi consuetudinem abrogent furandi, iudices in morâ non futuros, quin protinus cruces tollant & patibula, modò ipsi prius cessare jubeant furta. Hic è furum albo audacior unus: Venerabiles domini, ait, nos furorum auctores non sumus: quod ergo nos non invenimus, nec etiam abrogabimus. Quibus iudices responderunt: Neque nos, o viri, patibula excogitavimus, ergo nec etiam abolebimus.

Humanæ gentis primi parentes in furto deprehensi sunt: hæc scelerum origo, hæc in hærentis peccati contagio, & hinc inferorum supplicia. Nos jam feri nepotes ex hac furum familia querimus gehennam constitutam, & ideo sæpe libellos supplices Deo porrigimus, & rogamus: O Domine, tantum non deturbes nos ad Erebum, o Domine si rogos Avernales tolleres, continuo nos metu liberares. Jure optimo responderet Deus: Auferre vos culpam, & ego extinguam gehennam; cessent noxæ, & sopientur flammæ. Sed nos iterum obducimus: O Domine, nos primi scelerum inventores non sumus, cur alienam & nativam labem luimus? hæc noxa est primigenia. At nobis Deus iterum: Nec ego, inquit, causa sum inferorum, sed Superbia, sed Inobedientia: Neque istud Orci principium fuit, torquere homines, sed diabolus: inferorum ignis paratus est diabolo & angelis. Ne ergo conqueri possitis, vos alienis malis involvi, mitissimum ego decretum per servos meos pronuntiavi: curabo,

Z z 3

ri curabo,